

Raadsvoorstel

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2010	RA10.0101	B 2	10/983

Onderwerp:

Steunvraag DPE

Portefeuillehouder: J. Kuper

College

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. Vooruitlopend op de definitieve beantwoording van de door DPE ingediende steunvraag in te stemmen met de voorgestelde tijdelijke voorziening om DPE de mogelijkheid te bieden om een saneringsakkoord te bereiken conform beslispunt 5;
2. In te stemmen met het door het college voorgestelde overbruggingskrediet van € 1,4 miljoen, teneinde DPE in principe in de gelegenheid te stellen de continuïteit tot en met 31-12-2010 te verzekeren, rekening houdend met het gestelde in besluit 5 en 6;
3. Het overbruggingskrediet van € 1,4 miljoen te verstrekken in de vorm van een, tot 31 december 2010, renteloze lening onder de geformuleerde zekerheden, waarbij de uitbetaling plaats vindt op declaratiebasis;
4. Aan het overbruggingskrediet de in bijlage 1 genoemde voorwaarden en zekerheden te stellen;
5. Aan het saneringsakkoord en reorganisatieplan, dat per 1 december 2010 door alle partijen getekend dient te zijn, de voorwaarde te stellen dat dit volledig in overeenstemming is met de kaders en doelstellingen van het saneringsscenario, zoals opgenomen in het UNO rapport en in overeenstemming is met de in bijlage 2 te stellen strikte voorwaarden;
6. Indien er op 1 december 2010 geen door de partijen ondertekend saneringsakkoord ligt, dan wel het saneringsakkoord niet voldoet aan de gestelde voorwaarden, zal de sanering niet verder worden gefaciliteerd en zal de overbruggingsfinanciering per 1 december 2010 worden beëindigd;
7. In te stemmen met de voortzetting van de bevoorschotting ter dekking van de kosten van DPE Next tot en met 31-12-2010, middels een voorschot op de verplaatsingsvergoeding, conform het collegebesluit van 29 juni 2010, waarbij de bevoorschotting van 1 december 2010 door ons college kan worden opgeschort danwel beëindigd;
8. Ten laste van de BAR een budget van € 100.000 beschikbaar te stellen voor ondersteuning en advisering van het college ten aanzien van het saneringstraject in de komende periode;
9. In december 2010 in de commissie en de raad definitief te besluiten over de steunvraag van DPE op basis van bovenstaande punten;
10. Het college te machtigen om namens de gemeente in het kader van de sanering van crediteuren van DPE een crediteurenakkoord te ondertekenen ten aanzien van de jaarlijkse erfpachtvergoeding voor de Traverse/P-Zuid en de dekking van de financiële gevolgen hiervan te betrekken bij de besluitvorming van december 2010;

Samenvatting

Door het treffen van een tijdelijke voorziening onder strikte voorwaarden, zoals opgenomen in bijlage 1, wordt DPE tot 1 december 2010 de mogelijkheid geboden om tot een door alle partijen getekend saneringsakkoord en reorganisatieplan te komen, in overeenstemming met de kaders en doelstellingen van het saneringsscenario zoals opgenomen in het rapport van UNO Bedrijfsadviseurs en de te stellen voorwaarden zoals geformuleerd in bijlage 2.

Uiterlijk op 1 december 2010 dient er een door partijen getekend saneringsakkoord te liggen dat volledig voldoet aan de gestelde voorwaarden. Op basis hiervan kan in december 2010 definitieve besluitvorming plaatsvinden.

Bijlagen:

1. Voorwaarden te stellen aan het verstrekken van het overbruggingskrediet
2. Voorwaarden te stellen aan het sanerings- en reorganisatieplan

Stukken ter inzage:

- Rapport UNO Bedrijfsadviseurs d.d. oktober 2010
- Bijlagen rapport UNO Bedrijfsadviseurs – onder geheimhouding –
- Businesscase DPE Next; versie oktober 2010.

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2010	RA10.0101	B 2	10/983

1. Aanleiding voor het voorstel

Op 18 mei 2010 heeft het Dierenpark Emmen, hierna DPE, de gemeente Emmen verzocht om aanvullende financiële middelen ter beschikking te stellen om de continuïteit van DPE op korte termijn te verzekeren.

Alvorens inhoudelijk in te gaan op de afwikkeling van de steunvraag van DPE zal in het kort ingegaan worden op de achtergrondgeschiedenis van de gemeente Emmen met het dierenpark Emmen.

De gemeente Emmen en de dierentuin kennen een lange relatie. Voor een goed begrip ten aanzien van deze relatie is het van belang kort de historie en achtergronden te schetsen. Er zijn een 3-tal perioden te onderscheiden:

Periode 1935-1970

Periode 1970-1992

Periode 1992 tot heden

Periode 1935-1970

Het Noorderdierenpark is in 1935 opgericht door Willem Oosting. Het park werd gerealiseerd in de grote achtertuin van de woning van zijn ouders. Het park werd in 1935 geopend. Al voor de 2^e wereldoorlog werd het park uitgebreid met een "Wildpark". De oppervlakte van het park verdubbelde daarmee van 5 naar 10 hectare. Na de oorlog kende het park een bloeiperiode met in goede jaren een bezoekersaantal van 250.000. Het park was in deze periode alleen in de zomermaanden open (van 1 april tot 1 oktober).

De juridische structuur was vorm gegeven door middel van een NV. Noorderdierenpark NV was met 52 aandelen in eigendom van de ouders van Willem Oosting. In 1957 erfden de 2 kinderen ieder de helft van het aandelenpakket.

Periode 1970-1992

In 1970 kocht de gemeente Emmen het aandelenpakket van Willem Oosting op basis van de toen getaxeerde waarde van f. 500.000. In het voorjaar van 1970 werd door de raad tot de overname van deze aandelen besloten. Op basis van de door de nieuwe directie ontwikkelde investeringsplannen werd nadien door de gemeente Emmen een lening aan de NV verstrekt van f 1.000.000. Het park ontwikkelde zich vervolgens verder, waarbij de gemeente Emmen als kredietverstrekker fungeerde. Aan de daarmee samenhangende rente- en aflossingsverplichtingen is door het park steeds voldaan. In 1980 werd zowel het Hospershuis, als de Lindenhof aangekocht door DPE, waardoor het park verder kon worden vergroot. Verder vond een herziening van de juridische structuur plaats van NV naar BV.

Periode 1992- heden

In 1992 wordt de Stichting tot instandhouding van het Noorderdierenpark opgericht. In deze stichting worden de aandelen van NDP BV van verschillende aandeelhouders samengebracht. De gemeente Emmen brengt in 1992 haar aandelen om niet in de voornoemde stichting. De doelstelling van de stichting is om het Noorderdierenpark te Emmen in stand te houden, dan wel het in stand houden van een Dierenpark, dan wel een Dagrecreatiepark te Emmen, dan wel op enige wijze dagrecreatie te bevorderen.

De familie Rensen-Oosting heeft zich in 2005 teruggetrokken uit de stichting en afstand gedaan van alle vormen van zeggenschap en/of betrokkenheid bij de stichting.

De statuten zijn aan de nieuw ontstane situatie aangepast. Van het stichtingsbestuur worden ten hoogste 4 van de 6 leden door de gemeente Emmen benoemd. Het stichtingsbestuur benoemt de RvC van het NDP BV.

Bij de afronding van dit proces zijn verder o.a. de volgende afspraken vastgelegd:

1. Diverse langlopende leningen worden omgezet naar één lening van de gemeente ter grootte van € 12,5 mln. gedekt door hypothecaire zekerheid met recht van 1e koop op de locatie Hoofdstraat;
2. Garantverklaring door de gemeente Emmen voor het rekening-courant krediet van DPE bij de Rabobank ter grootte van maximaal € 2,27 miljoen.

Op basis van het vorenstaande wordt duidelijk dat de gemeente Emmen in de loop der jaren een nauwe verwevenheid met het dierenpark in algemene zin en als kredietverstrekker van het dierenpark in het bijzonder heeft opgebouwd. Het is dan ook niet zonder reden dat het Dierenpark zich nu met een steunvraag tot de gemeente Emmen heeft gewend.

Ontwikkelingen in 2009 en 2010 in relatie tot de financiële situatie van DPE.

Uit van DPE verkregen informatie blijkt:

- Dat DPE op 6 augustus 2009 een gewijzigde begroting 2009 heeft opgesteld. In deze gewijzigde begroting 2009 wordt gewag gemaakt van een verwachte opbrengst van het China Festival of Lights van € 1,022 miljoen, waardoor een (positief) resultaat over 2009 van € 0,616 wordt geprognosticeerd.
- Dat in de managementletter van BDO, de accountant van DPE, van 27 november 2009 op basis van tussentijdse cijfers tot en met september 2009 door DPE de verwachting is uitgesproken dat het boekjaar 2009 zal worden afgesloten met een negatief resultaat van € 0,9 miljoen voor belastingen. Het China Festival of Lights moest toen nog plaatsvinden.
- Dat in de concept begroting 2010 van december 2009 voor 2010 werd uitgegaan van een verlies voor belastingen van € 0,516 mln.

Op 14 januari 2010 wordt door de interim directie van DPE in een vergadering met vertegenwoordigers van het college gemeld dat DPE op dat moment een zorgelijke financiële situatie kent, maar dat het perspectief op middellange termijn door DPE als gunstig wordt geschat. Concreet is door de interim directie aangegeven dat de verwachte resultaten na belastingen als volgt zullen zijn:

2009 € 1,647 miljoen negatief ;

2010 € 0,413 miljoen negatief;

2011 € 0,293 miljoen positief;

2012 € 0,780 miljoen positief;

2013 € 1,098 miljoen positief.

Naar aanleiding van deze melding wordt afgesproken dat DPE zal aangeven hoe zij aan kijkt tegen de marktontwikkelingen tussen nu en 2014 en hiervoor enkele exploitatiescenario's van het dierenpark uit zal werken.

Tijdens het interpellatiedebat op 28 januari 2010 is aan de raad gemeld dat de door het college aan de directie van DPE is gevraagd aan te geven hoe zij aan kijkt tegen de ontwikkelingen van het dierenpark tussen nu en 2014 en daarop ook eens enige scenario's los te laten.

Op 10 februari 2010 heeft overleg plaatsgevonden tussen de raad van commissarissen van DPE en een vertegenwoordiging van ons college. Daarbij wordt door DPE aangegeven dat er sprake is van een financieel penibele situatie. Deze situatie werd mede ingegeven door de voorfinanciering van de projectorganisatie van DPE Next.

Tijdens het gesprek met de leden van de RvC van DPE wordt nogmaals nadrukkelijk afgesproken dat DPE vóór 1 april 2010 exploitatiescenario's van het dierenpark en de businesscase DPE Next moet uitwerken.

Begin mei 2010 meldt de RvC van DPE dat de resultaten tegenvallen en dat er aanvullende financiële middelen benodigd zijn. Ten aanzien van de businesscase van DPE Next wordt gemeld dat deze niet eerder dan in oktober 2010 beschikbaar zal zijn. Namens het college is aangegeven dat DPE zich schriftelijk tot ons college dient te wenden. Dit heeft geresulteerd in het indienen van bovengenoemde steunvraag op 18 mei 2010, waarin om aanvullende financiële middelen wordt verzocht om de continuïteit op korte termijn te verzekeren. De orde van grootte van de benodigde middelen voor de exploitatie 2010 van het huidige park zal een bedrag van tussen de € 2 à € 3 miljoen bedragen.

Ons college heeft vervolgens een stuurgroep "Overbrugging DPE" ingesteld en bij brief d.d. 3 juni 2010 uw raad geïnformeerd over de aanpak van het verzoek om bedrijfssteun inhoudend:

- 1) Onderzoek en analyse situatie;
- 2) Tijdelijke oplossing voor de korte termijn;
- 3) Bouw en exploitatie nieuwe Dierenpark (Businesscase DPE Next);
- 4) Structurele oplossing voor "overbruggingsperiode" en "DPE Next".

Het verzoek van DPE is op 10 juni 2010 behandeld in een gecombineerde openbare vergadering van de raadscommissies.

Op 13 juli 2010 heeft ons college een besluit genomen over de procedure van afhandeling van de steunvraag en het verzoek om bedrijfssteun van DPE schriftelijk beantwoord.

Als voorwaarden/uitgangspunten ten aanzien van de behandeling van de steunvraag van DPE zijn geformuleerd:

1. De gemeente doet het niet alleen en niet tegen elke prijs; van de verzoeker en derden wordt ook inbreng verwacht. Dit betekent onder meer dat de DPE zelf de nodige stappen dient te zetten om de bedrijfsvoering op orde te stellen en alle maatregelen dient te nemen die nodig zijn om kosten en opbrengsten in evenwicht te brengen.
2. Er zal door de gemeente Emmen een extern bureau worden ingeschakeld voor een doorlichting van de financiën van DPE. In genoemd besluit is aan UNO Bedrijfsadviseurs opdracht gegeven om het onderzoek uit te voeren.

Op 14 juli 2010 is uw raad door middel van een brief op hoofdlijnen over de uitvoering van de aanpak geïnformeerd. Daarbij is aangegeven dat besluitvorming over een eventuele oplossing niet eerder dan in het najaar van 2010 kan plaatsvinden. Nadat ons college de opdracht aan het extern bureau, UNO Bedrijfsadviseurs, heeft verstrekt is het genoemd bureau ultimo juli 2010 bij DPE aan de slag gegaan. Het onderzoeksproces van UNO is op 13 oktober 2010 middels een rapportage afgerond.

In het kader van de behandeling van de van DPE ontvangen steunvraag heeft ons college de jaarrekening 2009 van DPE opgevraagd en verkregen. Bij brief d.d. 1 september 2010 heeft ons college aan uw raad bericht dat de jaarrekening 2009 sluit met een tekort van € 3,035 miljoen voor belastingen, dat het eigen vermogen per ultimo 2009 negatief is geworden en dat aan UNO Bedrijfsadviseurs gevraagd is deze gegevens mee te nemen in het onderzoek.

Op 16 september 2010 heeft ons college uw commissie BME mondeling geïnformeerd over de stand van zaken.

Op dinsdag 28 september 2010 heeft UNO Bedrijfsadviseurs mondeling zijn eerste bevindingen en analyse van de situatie aan ons college gepresenteerd.

Op 5 oktober 2010 is ons college mondeling door UNO Bedrijfsadviseurs nader geïnformeerd over de analyse van de situatie en tevens over mogelijke scenario's van oplossingen.

In de vergadering van uw commissie BME d.d. 7 oktober 2010 is het proces van behandeling met tijdschema en bijbehorend besluitvormingstraject van de steunvraag gepresenteerd. Tevens heeft een presentatie door DPE van de businesscase DPE Next plaatsgevonden.

Op 11 oktober 2010 heeft UNO Bedrijfsadviseurs zijn bevindingen op hoofdlijnen gepresenteerd aan uw raad. Het rapport van UNO was gereed op 13 oktober 2010 en is direct aan uw raad ter beschikking gesteld. De financiële positie en liquiditeit van DPE is dermate zorgwekkend dat de zelfstandige exploitatie nog slechts voor zeer korte termijn, tot medio november 2010, kan worden voortgezet.

Vervolgens hebben de leden van uw raad op 13 oktober 2010 ontvangen:

- a. Leidraad van 13 oktober 2010 ten behoeve van discussie gezamenlijke raadscommissie van 14 oktober 2010;
- b. Rapport situatie Dierenpark Emmen UNO Bedrijfsadviseurs oktober 2010;
- c. Businesscase DPE Next, oktober 2010

Op 14 oktober 2010 heeft in een gezamenlijke raadscommissie aan de hand van de genoemde stukken een opiniërende discussie over de steunaanvraag van DPE plaatsgevonden.

Op basis van de rapportage van UNO Bedrijfsadviseurs kan geconstateerd worden dat er sprake is van een structureel financieel tekort en een bijbehorend financieringsvraagstuk van DPE tot aan de geplande openstelling van DPE Next.

Belang

Het behoud van het Dierenpark is vanuit financieel, economisch, sociaal-maatschappelijk en toeristisch-recreatief oogpunt van groot belang voor Emmen. Dit belang geldt niet alleen voor Emmen, maar zeker ook voor de regio Zuid-Oost Drenthe, Drenthe en Noord Nederland.

Het Noorderdierenpark is het belangrijkste "gezicht" van Emmen. In binnen- en buitenland is Emmen vanwege het dierenpark bekend. Het dierenpark was en is een internationale topattractie op het gebied van recreatie en toerisme; bijna de helft van de bezoekers komt van buiten Noord-Nederland en het buitenland. Het Dierenpark Emmen is in 2009 door de ANWB uitgeroepen tot het mooiste dierenpark van Nederland.

De uitstraling van het dierenpark draagt bij tot het creëren van een goed imago voor Emmen, de regio en het Noorden. Alhoewel de effecten daarvan moeilijk te meten zijn, draagt het Dierenpark ook bij aan de naamsbekendheid van Emmen, de provincie Drenthe en Noord Nederland. Er is sprake van een belangrijke promotionele activiteit. De maatschappelijke inbedding van het dierenpark komt ook tot uitdrukking via vele bezoekers die het park bezoeken met een grote spin off aan bestedingen voor Emmen en de regio. Dit zorgt, naast de directe werkgelegenheid in het park, ook voor de nodige –indirecte- werkgelegenheid in detailhandel en toeristische sector. Het behoud van een aantrekkelijk vestigingsklimaat en –omgeving voor bedrijven om te investeren in Emmen en de regio (winkels, horeca, leisure, zorg en creatieve bedrijvigheid) is onlosmakelijk met DPE verbonden.

Verder kan het educatieve karakter van het dierenpark niet onvermeld blijven. Het dierenpark levert een belangrijke bijdrage aan de instandhouding van verschillende bedreigde diersoorten met de daarbij behorende onderzoek- en fokprogramma's.

Uit het bovenstaande mag geconcludeerd worden dat het behoud van het Dierenpark een belangrijke voorziening is voor een 100.000 + gemeente, voor het realiseren van de ambities en de toekomst van Emmen, maar ook voor de regio Drenthe en geheel Noord Nederland. DPE Next is voor ons een vanzelfsprekend vervolg op de overbrugging en van onmiskenbaar belang voor een duurzame toekomst van het dierenpark voor Emmen, de regio, Drenthe en Noord-Nederland.

Gelet op het belang van het dierenpark voor Emmen en de gehele regio is het wenselijk na te gaan in hoeverre en op welke wijze het mogelijk is om het dierenpark te behouden.

In de Leidraad die wij u op 13 oktober 2010 hebben toegezonden hebben wij 3 mogelijke scenario's gericht op het behoud van het dierenpark beschreven, namelijk:

- a. Going concern met bezuinigingen;
- b. Harde sanering (op basis van going concern);
- c. Faillissement met doorstart middels een akkoord met de crediteuren;

In de gezamenlijke raadscommissie van 14-10-2010 is duidelijk geworden dat het overgrote deel van de leden van uw raad het scenario "going concern met bezuinigingen" als niet realistisch beschouwd. Dit geldt ook voor het al eerder genoemde scenario van faillissement zonder doorstart.

Uit de gevoerde discussies is naar voren gekomen dat de scenario's "Harde sanering op basis van going concern" en "Faillissement met doorstart middels een akkoord met de crediteuren" als meest wenselijke scenario's zijn aangemerkt.

Uitwerking scenario's.

Harde sanering op basis van going concern.

Beschrijving scenario.

Uit de bevindingen van UNO Bedrijfsadviseurs blijkt dat de verliezen van DPE vooral zijn terug te voeren op een sterk teruggelopen omzet in de afgelopen jaren en in relatie daarmee te hoge personele kosten. Er is voor een deel van het personeel van het DPE een CAO Plusregeling afgesloten die een onevenredige zware wissel trekt op de exploitatie en bovendien aanmerkelijk afwijkt van CAO's die voor vergelijkbare bedrijven zijn afgesloten (CDAB CAO –leisure-). Een ingrijpende sanering is derhalve noodzakelijk. Bovendien geeft deze CAO ten aanzien van personele inzet te weinig flexibiliteit voor een gezonde bedrijfsvoering.

Het belangrijkste kenmerk van dit scenario is dat de BV blijft bestaan maar dat daarbij in het kader van de sanering bestaande contracten worden aangepast. Voor de gemeente betekent dit ondermeer het laten vervallen van het erfpachtcontract van de Traverse/ P-Zuid. Een schuldsanering zal ook getroffen moeten worden met betrekking tot de contracten van WMD en contracten met andere partijen.

Bij een reorganisatie going concern moeten een aantal (wettelijke) regels in acht worden genomen:

- Er dient een melding van collectief ontslag bij het UWV werkbedrijf te worden gedaan, dit omdat er een ontslag van meer dan 20 werknemers wordt verwacht (Wet Melding Collectief Ontslag, WMCO).
- Na melding bij UWV treedt een wachttijd in werking.
- Opstellen van een Sociaal Plan.
- Adviesaanvraag van de Ondernemingsraad (OR) advies .
- Na akkoord vakbond en OR vervolgens reorganisatie en start Sociaal Plan.
- Vervolgens starten ontslagprocedure UWV cq kantonrechter.
- Na toestemming kunnen de arbeidsovereenkomsten met inachtneming van opzegtermijnen worden opgezegd.
- Uitvoering Sociaal Plan.

Bij dit scenario gaat het voor de gemeente zowel om verliesfinanciering DPE als financiering van te maken saneringskosten (reorganisatie, aanpassing CAO).

Van belang is dat vooraf de insteek van de sanering duidelijk moet zijn en dat absolute helderheid hierover verschaft moet worden alvorens in te stemmen met een dergelijk scenario.

Voor de gemeente is het gelet op de risico's absoluut noodzakelijk strikte voorwaarden te stellen aan een dergelijke harde sanering. Tevens zal in dit scenario aan DPE tijd moeten worden gegeven om te komen tot een onderbouwd saneringsplan, waaruit blijkt dat aan de gestelde voorwaarden voldaan kan worden.

De te stellen voorwaarden zijn nader uitgewerkt in bijlage 2 bij dit voorstel.

Voor dit scenario zal voor de verdere uitwerking en invulling door DPE van het saneringsplan binnen de daaraan gestelde voorwaarden, tijd moeten worden "gekocht". De kosten hiervan zullen ongeveer € 800.000 per maand bedragen. Uiterlijk in december 2010 zal er duidelijkheid moeten zijn omtrent de uitkomst en de haalbaarheid van een sanering op basis van de gestelde voorwaarden. Dit zal vastgelegd en uitgewerkt moeten worden in een onderbouwd saneringsplan. De te realiseren effecten moeten helder zijn maar zullen pas in de loop van de tijd daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden.

Voor een gezonde bedrijfsvoering naar de toekomst is een overgang naar de CDAB CAO (leisure) noodzakelijk.

De vakbonden zullen toestemming moeten geven omdat de CAO aangepast moet worden.

De overgang naar een marktconform CAO (leisure) lijkt een moeizaam traject.

Met betrekking tot het scenario "harde sanering op basis van going concern" zijn de voor- en nadelen als volgt te duiden:

-Voordelen:

- Ombuiging naar marktconforme leisure omstandigheden met een flexibele kostenstructuur;
- Realisatie ambities DPE Next blijft mogelijk;
- De aankoop van de locatie Hoofdstraat nog steeds kan worden ingezet in het kader van de reeds uitgestippelde verplaatsingskostenvergoedingsroute.

-Nadelen:

- Interne en externe onrust gedurende een langere periode;
- Reorganisatieperikelen;
- Overgang naar een marktconforme CDAB CAO (leisure) vraagt om overeenstemming met de sociale partners;
- Onzekerheid over doorlooptijd en uitkomsten van de reorganisatie;
- Exploitatieverlies loopt door tijdens de saneringsperiode; ook dit exploitatieverlies zal gefinancierd moeten worden;
- Juridische procedures met personeel met betrekking tot mogelijk ontslag en CAO-aanpassing.
- Imagoschade

Het financieel effect van de harde sanering.

Op grond van de rapportage van UNO Bedrijfsadviseurs, bedraagt de benodigde financiering voor de periode 2010 tot en met 2015 in dit scenario tussen de € 17 en € 22 miljoen, op basis van liquiditeitsberekeningen.

Bij de berekeningen is rekening gehouden met:

- eenmalige saneringskosten. (CAO-sanering, etc.);
- een bezuinigingstaakstelling op personeelkosten;
- verhoging van de kosten uitbesteding van onderhoud;
- verhoging van PR en marketing;
- het vervallen van de jaarlijkse erfpachtkosten Traverse/P Zuid;
- bezuiniging op jaarlijkse kosten WMD middels aanpassing contracten en andere contracten;
- Investeringen gedurende 2011 tot en met 2015 in nieuwe attracties;
- het verwachte aantal bezoekers zal verder teruglopen naar 375.000 in 2012 en vervolgens weer toenemen tot 525.000 bezoekers in 2015. Het verwachte aantal abonneementhouders zal verder teruglopen tot 60.000 abonneementhouders in 2012 en vervolgens weer toenemen tot 84.000 in 2015.

In dit scenario is de organisatie van DPE gereorganiseerd en daarmee gereed voor de toekomst. Daarbij is er nu en bij de overgang naar DPE Next sprake van een bedrijfsvoeringconcept dat voldoet aan het uitgangspunt om te komen tot een marktconform leisure-concept met een duurzaam toekomstperspectief.

Faillissement met doorstart middels een akkoord met de crediteuren.

In geval dat DPE in de situatie komt dat het ophoudt de schulden te betalen althans voorziet dat het DPE niet meer zal kunnen betalen, zal door DPE het faillissement worden aangevraagd. Als het faillissement wordt uitgesproken zal een curator worden aangesteld die tot taak heeft:

- a. Beheer en vereffening van de boedel. De lopende verplichtingen worden afgewikkeld en de debiteuren worden aangeschreven hun verplichtingen te voldoen. Vereffening van de boedel betekent ook dat de vorderingen van de schuldeisers worden verrekend. In de regel houdt dit in dat concurrente schuldeisers hun vordering kunnen afschrijven.
- b. Behartigen belangen schuldeisers, dus belastingen, bedrijfsverenigingen, banken, concurrente schuldeisers.

Indien een akkoord met de schuldeisers wordt bereikt gedurende de periode van faillissement, zal het faillissement kunnen worden opgeheven.

Beschrijving scenario

In dit scenario wordt de onderneming korte tijd gerund door de curator. De gemeente zal zo spoedig mogelijk na faillissement in contact moeten treden met de curator. De gemeente zal dan een boedelkrediet beschikbaar moeten hebben om te kunnen handelen. Verder zullen voor het maken van een doorstart BV's opgericht moeten worden om een doorstart te kunnen realiseren.

De curator zal de volgende acties ondernemen; ontslag van het personeel, inclusief projectbureau DPE Next. Een sociaal plan is in dit scenario niet aan de orde, de opzegtermijn bedraagt op basis van de faillissementswet 6 weken. Het loon wordt voorgefinancierd door het UWV. Na opzegging kan het personeel overigens onmiddellijk in dienst treden van een nieuw opgerichte rechtspersoon. Deze rechtspersoon zou onder de stichting Instandhouding NDP gebracht kunnen worden. Verder vervallen bestaande contracten met crediteuren en anderen cq worden opgezegd door de curator. In geval van een directe doorstart kunnen crediteuren voor winstderving schade claimen. Dit kan worden voorkomen door vooraf afspraken te maken.

De gemeente heeft het recht van hypotheek en recht van 1° koop op het onroerend goed van locatie Hoofdstraat. In dit scenario blijven de zekerheidsrechten in stand. Duidelijk is dat met dit scenario minder kosten zijn gemoeid en de doorlooptijd van dit scenario beperkt is.

Met betrekking tot het scenario "faillissement met doorstart middels een akkoord met de crediteuren" zijn de voor- en nadelen als volgt te duiden:

-Voordelen:

- Snelle realisatie van de sanerings- en reorganisatiedoelstellingen en realisatie van een marktconform leisure concept met duurzaam toekomstperspectief;
- Realisatie ambities DPE Next blijft mogelijk;
- Opzegtermijnen arbeidscontracten en overige contracten zijn veel korter;
- In een nieuwe entiteit na faillissement kan met maximale keuzevrijheid bepaald worden welk personeel over gaat en welke arbeidsvoorwaarden van toepassing zijn;
- De aankoop van de locatie Hoofdstraat nog steeds kan worden ingezet in het kader van het reeds uitgestippelde verplaatsingskostenvergoedingsroute.

-Nadelen:

- Grote interne en externe onrust gedurende een korte periode;
- Imagoschade;
- Geen of beperkte controle gedurende faillissementsperiode;
- (Beperkt) feitelijk De risico van ongewenste gevolgen door verlies van regie.
- Mogelijke schadevergoedingsvorderingen in het faillissement op basis van gederfde winst;
- Risico dat WMD niet meer bereid is de voor DPE Next benodigde extra gronden op de Es te verpachten;

Het financieel effect van een faillissement met doorstart middels een akkoord met de crediteuren.

Bij dit scenario gaat het om een doorstart na faillissement middels een akkoord met de crediteuren (zowel oud als nieuwe crediteuren) en herstel van de situatie van de BV van voor faillissement. Het gaat hierbij om de financiering van te betalen crediteuren, kosten afkoopverplichting, werkkapitaal en verliesfinanciering 2010-2015 DPE.

Op grond van de rapportage van UNO Bedrijfsadviseurs, bedraagt de benodigde financiering voor de periode 2010 tot en met 2015 in dit scenario tussen de € 10 en € 15 miljoen, op basis van liquiditeitsberekeningen.

Bij de berekeningen is rekening gehouden met:

- een bezuinigingstaakstelling op personeelkosten;
- verhoging van de kosten uitbesteding van onderhoud;
- verhoging van PR en marketing;
- eenmalige afkoop van verplichtingen;
- het vervallen van de jaarlijkse erfpachtkosten Traverse/P Zuid;
- bezuiniging op jaarlijkse kosten WMD middels aanpassing contracten en overige contracten;
- vervallen van mogelijkheid tot compensatie van verliezen;
- investeringen gedurende 2011 tot en met 2015 in nieuwe attracties;
- het verwachte aantal bezoekers zal verder teruglopen naar 375.000 in 2012 en vervolgens weer toenemen tot 525.000 bezoekers in 2015. Het verwachte aantal abonneementhouders zal verder teruglopen tot 60.000 abonneementhouders in 2012 en vervolgens weer toenemen tot 84.000 in 2015.

In dit scenario is de organisatie van DPE gereorganiseerd en daarmee gereed voor de toekomst. Daarbij is er nu en bij de overgang naar DPE Next sprake van een bedrijfsvoeringconcept dat voldoet aan het uitgangspunt om te komen tot een marktconform leisure-concept met een duurzaam toekomstperspectief.

2. Argumentatie/beoogd effect.

Steunvraag.

DPE heeft op 18 mei 2010 een steunvraag ingediend voor 2010 voor een bedrag van € 2 à € 3 miljoen. Uno Bedrijfsadviseurs concludeert in haar rapportage dat het honoreren van deze steunvraag geen structurele oplossing biedt.

Gelet op het belang van het dierenpark voor Emmen en de gehele regio dient derhalve een andere oplossing te worden gevonden voor het behoud van het dierenpark in Emmen.

In de gezamenlijke raadscommissie heeft een overgrote meerderheid van de leden van uw raad aangegeven dat zij het dierenpark in Emmen voor Emmen en de regio te willen behouden. Met u zijn wij van mening dat Emmen zonder een dierenpark niet denkbaar is.

Het saneringsscenario geniet de voorkeur van ons college om de hierna volgende redenen:

- het strategisch belang van de onderneming voor de regio;
- het behoud van de regie op het proces;
- het behoud van het goede imago van het dierenpark;
- het bieden van de mogelijkheid voor een sociaal plan voor het personeel.

Wij willen DPE de mogelijkheid bieden om een sanering door te voeren en zijn in principe bereid tot en met 31 december 2010 te faciliteren en hiervoor onder strikte voorwaarden (zie bijlage 1) financiële middelen beschikbaar te stellen in de vorm van een tijdelijke kredietfaciliteit. Voor het beschikbaar stellen van een kredietfaciliteit zullen de nodige zekerheden worden gesteld.

Zoals wij op 15 juli 2010 aan DPE hebben laten weten dient DPE als zelfstandig rechtspersoon zelf de nodige stappen te zetten om de bedrijfsvoering op orde te brengen en alle financiële, personele en organisatorische maatregelen moet nemen die nodig zijn om kosten en opbrengsten in evenwicht te brengen. Om dit mogelijk te maken dient DPE vóór 1 december 2010 een onderbouwd sanering- en reorganisatieplan binnen de kaders en doelstellingen van het saneringsscenario zoals opgenomen in het UNO rapport, aan te leveren.

In het kader van het saneringsscenario dient per 1 december 2010 een ondertekend saneringsakkoord tussen DPE, vakbonden, personeel, crediteuren en eventuele anderen te zijn overeengekomen. Als dit saneringsakkoord voldoet aan alle daaraan gestelde voorwaarden (zie bijlage 2), zal uw raad worden voorgesteld de sanering te faciliteren. Indien er op 1 december 2010 geen door de partijen ondertekend saneringsakkoord ligt, dan wel het saneringsakkoord niet voldoet aan de gestelde voorwaarden zal uw raad terstond hiervan op de hoogte worden voorgesteld en zullen wij tevens de overbruggingsfinanciering per 1 december 2010 beëindigen. Uw raad zal dan worden voorgesteld te besluiten de sanering van DPE niet verder te faciliteren.

3. Wijze van uitvoering

Uitvoering sanering.

Voor de gemeente is het absoluut noodzakelijk strikte voorwaarden te stellen aan een sanering. DPE heeft tijd nodig om te komen tot een onderbouwd saneringsplan, waaruit moet blijken dat aan de gestelde kaders en voorwaarden kan worden voldaan.

Als uitgangspunt voor de harde sanering geldt dat door DPE **een marktconform leisure-concept met duurzaam toekomstperspectief** wordt gerealiseerd.

De hieraan te stellen voorwaarden zijn:

A. TIJD

- Op 1 december 2010 ligt er een ondertekend saneringsakkoord tussen DPE, vakbonden en OR/personeel;
- Op 1 december 2010 ligt er een ondertekend saneringsakkoord tussen DPE en de relevante crediteuren.

Daarnaast geldt dat op dezelfde datum aan de hierna te noemen voorwaarden moet zijn voldaan.

B. ALGEMEEN

- Directie en RvC stemmen expliciet in met de exploitatiebegroting en het investeringsplan en de daarin opgenomen kaders en doelstellingen, van het saneringsscenario zoals opgenomen in het UNO rapport.

C. PERSONEEL

- Overeenstemming met vakbonden, OR en personeel over het terugbrengen van de personeelskosten in overeenstemming met de taakstellingen, zoals opgenomen in saneringsscenario volgens UNO rapport.

- Overeenstemming met vakbonden en personeel over overgang naar CDAB CAO (Leisure) met een gefixeerde overgangsdatum;
- Overeenstemming over het sociaal plan met betrokkenen binnen het maximum van het hiervoor gestelde financiële kaders en overige gestelde voorwaarden.

D. CONTRACTEN

- Overeenstemming met WMD over aanpassing van bestaande contracten;
- Overeenstemming met gemeente Emmen over aanpassing van bestaande contracten;
- Overeenstemming over overige contracten;

E. EXPLOITATIE

- Exploitatiebegroting en het investeringsplan volledig in overeenstemming met kaders en doelstellingen zoals opgenomen in saneringsscenario in het UNO rapport;
- Kostenstructuur volledig in overeenstemming met gestelde kaders / reorganisatieplan;
- Kader m.b.t. maximale kosten van sanering en reorganisatie.

F. ORGANISATIE

- De organisatie dient te voldoen aan de voorwaarde van een “Marktconform leisure-concept met duurzaam toekomstperspectief”, blijkend uit een adequate organisatiestructuur, functie-indelingen en invulling van het reorganisatieplan.

G. TOEZICHT EN CONTROL

- Recht op volledige toegang tot alle informatie voor financier;
- Recht om op 1^e verzoek financier alle benodigde informatie te verstrekken;
- Recht van auditing / toezicht voor financier (onder andere recht aan financier om boekenonderzoeken te laten uitvoeren).
- Overeenstemming en instemming van directie en RvC met de invoering van een adequate governancestructuur

4. Relatie met bestaand beleid/eerder genomen besluiten

Zie hiervoor de “inleiding”.

5. Afstemming met externe partijen/communicatie

UNO Bedrijfsadviseurs/Trip Advocaten.

Frequente contacten met belangrijke stakeholders.

6. Financiële consequenties/voorgestelde dekking

Om DPE in principe in staat te stellen om tot 31 december 2010 aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen moet een overbruggingsfinanciering van € 1,4 miljoen worden verstrekt.

De hoogte van deze overbruggingsfinanciering is gebaseerd op van DPE ontvangen actuele liquiditeitprognoses. Dit bedrag is exclusief financiering van de kosten van DPE Next tot en met 31 december 2010.

Voorgesteld wordt om een overbruggingskrediet van € 1,4 miljoen, in de vorm van een renteloze lening te verstrekken. Dit krediet zal benut worden om DPE aan haar concrete verplichtingen te kunnen laten voldoen, indien deze aantoonbaar noodzakelijk zijn voor de continuïteit van DPE. Bedragen worden op declaratiebasis, na accordering door het kernteam “overbrugging DPE” door de gemeente beschikbaar gesteld. In geval dat er op 1 december 2010 geen door partijen ondertekend saneringsakkoord ligt, danwel het saneringsakkoord niet voldoet aan de gestelde voorwaarden, zal deze kredietfaciliteit worden beëindigd.

Ten aanzien van de verstrekking van dit overbruggingskrediet worden de volgende zekerheden/voorwaarden gesteld:

- Verstreking onder hypothecaire zekerheid, dan wel verhoging hypothecaire zekerheid op locatie Hoofdstraat;
- Verstreking onder verpanding/zekerheidstelling van debiteuren, inventaris, voorraden, naam, etc.;
- Verstreking van een recht om op eerste verzoek een pandrecht te vestigen op de dieren;
- Verstreking van een recht van intellectueel eigendom DPE Next (concept, plannen, stukken, etc.)
- Verstreking van een recht om op eerste verzoek erfpachtsrecht, na toestemming van erfpachtverstrekker, te vestigen op de door DPE gepachte en nog te pachten gronden locatie Centrum West.

Ter financiering van de kosten van DPE Next tot en met 31-12-2010 zal de bevoorschotting van de verplaatsingsvergoeding conform collegebesluit van 29 juni 2010 worden gecontinueerd. Dit betekent dat per 1 november en per 1 december 2010 nog elk € 200.000 zal worden bevoorschot.

De bevoorschotting van 1 december 2010 kan door ons college worden opgeschort danwel beëindigd. E.e.a. is afhankelijk van het al dan niet bereiken van een saneringsakkoord per 1 december 2010.

Voor de ondersteuning en advisering van het kernteam “overbrugging DPE” ten aanzien van het saneringstraject in de komende periode en het monitoren van de voortgang van het proces en de realisatie van de gestelde voorwaarden ten aanzien van het sanering- en reorganisatieplan door DPE zal UNO Bedrijfsadviseurs door de gemeente worden ingeschakeld. De hiermee verbonden kosten worden geschat op ca. € 100.000 voor de periode oktober tot en met december 2010. Voorgesteld wordt deze kosten ten laste te brengen van de BAR.

Een conceptbesluit is bijgevoegd.

Emmen, 19 oktober 2010.

Burgemeester en wethouders van Emmen,
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Mewe

C. Bijl

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.		stuknr. B. en W.
2010	RA10.0101	B	2	10/983

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 oktober 2010, nummer: 10/983;

besluit:

1. Vooruitlopend op de definitieve beantwoording van de door DPE ingediende steunvraag in te stemmen met de voorgestelde tijdelijke voorziening om DPE de mogelijkheid te bieden om een saneringsakkoord te bereiken conform beslispunt 5;
2. In te stemmen met het door het college voorgestelde overbruggingskrediet van € 1,4 miljoen, teneinde DPE in principe in de gelegenheid te stellen de continuïteit tot en met 31-12-2010 te verzekeren, rekening houdend met het gestelde in besluit 5 en 6;
3. Het overbruggingskrediet van € 1,4 miljoen te verstrekken in de vorm van een, tot 31 december 2010, renteloze lening onder de geformuleerde zekerheden, waarbij de uitbetaling plaats vindt op declaratiebasis;
4. Aan het overbruggingskrediet de in bijlage 1 genoemde voorwaarden en zekerheden te stellen;
5. Aan het saneringsakkoord en reorganisatieplan, dat per 1 december 2010 door alle partijen getekend dient te zijn, de voorwaarde te stellen dat dit volledig in overeenstemming is met de kaders en doelstellingen van het saneringsscenario, zoals opgenomen in het UNO rapport en in overeenstemming is met de in bijlage 2 te stellen strikte voorwaarden;
6. Indien er op 1 december 2010 geen door de partijen ondertekend saneringsakkoord ligt, dan wel het saneringsakkoord niet voldoet aan de gestelde voorwaarden, zal de sanering niet verder worden gefaciliteerd en zal de overbruggingsfinanciering per 1 december 2010 worden beëindigd;
7. In te stemmen met de voortzetting van de bevoorschotting ter dekking van de kosten van DPE Next tot en met 31-12-2010, middels een voorschot op de verplaatsingsvergoeding, conform het collegebesluit van 29 juni 2010, waarbij de bevoorschotting van 1 december 2010 door ons college kan worden opgeschort danwel beëindigd;
8. Ten laste van de BAR een budget van € 100.000 beschikbaar te stellen voor ondersteuning en advisering van het college ten aanzien van het saneringstraject in de komende periode;
9. In december 2010 via de commissie in de raad definitief te besluiten over de steunvraag van DPE op basis van bovenstaande punten;
10. Het college te machtigen om namens de gemeente in het kader van de sanering van crediteuren van DPE een crediteurenakkoord te ondertekenen ten aanzien van de jaarlijkse erfpachtvergoeding voor de Traverse/P-Zuid en de dekking van de financiële gevolgen hiervan te betrekken bij de besluitvorming van december 2010;

Vastgesteld in de openbare vergadering van 21 oktober 2010.

de griffier,

de voorzitter,

H.D. Werkman

C. Bijl

Bijlage 1. Voorwaarden te stellen aan het verstrekken van het overbruggingskrediet.

Ten aanzien van de verstrekking van dit overbruggingskrediet gelden de volgende zekerheden/voorwaarden:

- Verstreking onder hypothecaire zekerheid, dan wel verhoging hypothecaire zekerheid op locatie Hoofdstraat;
- Verstreking onder verpanding / zekerheidstelling van debiteuren, inventaris, voorraden, naam, etc.;
- Verstreking van een recht om op eerste verzoek een pandrecht te vestigen op de dieren;
- Verstreking van een recht van intellectueel eigendom DPE Next (concept, plannen, stukken, etc.)
- Verstreking van een recht om op eerste verzoek erfpachtsrecht, na toestemming van erfpachtverstrekker, te vestigen op de door DPE gepachte en nog te pachten gronden locatie Centrum West.

Bijlage 2. Voorwaarden te stellen aan het sanerings- en reorganisatieplan.

A. TIJD

- Op 1 december 2010 ligt er een ondertekend saneringsakkoord tussen DPE, vakbonden en OR/personeel;
- Op 1 december 2010 ligt er een ondertekend saneringsakkoord tussen DPE en de relevante crediteuren.

Daarnaast geldt dat op dezelfde datum aan de hierna te noemen voorwaarden moet zijn voldaan.

B. ALGEMEEN

- Directie en RvC stemmen expliciet in met de exploitatiebegroting en het investeringsplan en de daarin opgenomen kaders en doelstellingen, van het saneringsscenario zoals opgenomen in het UNO rapport.

C. PERSONEEL

- Overeenstemming met vakbonden, OR en personeel over het terugbrengen van de personeelskosten in overeenstemming met de taakstellingen, zoals opgenomen in saneringsscenario volgens UNO rapport.
- Overeenstemming met vakbonden en personeel over overgang naar CDAB CAO (Leisure) met een gefixeerde overgangsdatum;
- Overeenstemming over het sociaal plan met betrokkenen binnen het maximum van het hiervoor gestelde financiële kaders en overige gestelde voorwaarden.

D. CONTRACTEN

- Overeenstemming met WMD over aanpassing van bestaande contracten;
- Overeenstemming met gemeente Emmen over aanpassing van bestaande contracten;
- Overeenstemming over overige contracten;

E. EXPLOITATIE

- Exploitatiebegroting en het investeringsplan volledig in overeenstemming met kaders en doelstellingen zoals opgenomen in saneringsscenario in het UNO rapport;
- Kostenstructuur volledig in overeenstemming met gestelde kaders / reorganisatieplan;
- Kader m.b.t. maximale kosten van sanering en reorganisatie.

F. ORGANISATIE

- De organisatie dient te voldoen aan de voorwaarde van een “Marktconform leisure-concept met duurzaam toekomstperspectief”, blijkend uit een adequate organisatiestructuur, functie-indelingen en invulling van het reorganisatieplan.

G. TOEZICHT EN CONTROL

- Recht op volledige toegang tot alle informatie voor financier;
- Recht om op 1^e verzoek financier alle benodigde informatie te verstrekken;
- Recht van auditing / toezicht voor financier (onder andere recht aan financier om boekenonderzoeken te laten uitvoeren).
- Overeenstemming en instemming van directie en RvC met de invoering van een adequate governancestructuur